

Ταυτότητα, πολυμορφία και κοινές αξίες

Πηγή: *Right here, right now. Teaching citizenship through Human Rights, Βρετανικό Ινστιτούτο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (BIHR) - Υπουργείο Δικαιοσύνης της Μεγάλης Βρετανίας*

Θέματα: Αξίες, ταυτότητα, διαφορετικότητα

Στόχοι:

- Να κατανοήσουμε ότι υπάρχουν χαρακτηριστικά που κάνουν τον καθέναν μας μοναδικό καθώς και στοιχεία τα οποία είναι κοινά σε όλους τους ανθρώπους
- Να αναγνωρίσουμε τα οφέλη αλλά και τις προκλήσεις του να ζει κανείς σε ποικιλόμορφες κοινωνίες
- Να αναγνωρίσουμε τις αξίες που μοιραζόμαστε με άλλους και πώς αυτές σχετίζονται με τις αξίες που στηρίζουν το πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Διάρκεια: Μία ώρα

Προτεινόμενες τάξεις: Μεγάλες τάξεις Δημοτικού

Τι χρειαζόμαστε: Χαρτί Α4, μολύβια, χαρτόνι, κόλλα, ψαλίδι. Εκτυπώνουμε τη λίστα με τις αξίες για κάθε μαθητή από τις επόμενες σελίδες

Προετοιμασία: Φτιάχνουμε 2-3 κάρτες από διάσημους καλλιτέχνες, αθλητές ή επιστήμονες που θαυμάζουν οι μαθητές. Στο πίσω μέρος της κάρτας κολλάμε τη φωτογραφία τους και μπροστά γράφουμε κάποια χαρακτηριστικά τους που μπορούμε να βρούμε στο διαδίκτυο ή στην εγκυκλοπαίδεια (π.χ. Αϊνστάιν: Είμαι Γερμανοεβραίος επιστήμονας, αναγκάστηκα να εγκαταλείψω την πατρίδα μου λόγω της θρησκείας μου, παίζω βιολί, πιστεύω στην ειρήνη και παλεύω γι' αυτήν σε όλον τον κόσμο, έχω δύο παιδιά, μου αρέσει να τονίζω ότι «δεν έχω κανένα ιδιαίτερο ταλέντο, απλώς είμαι παθιασμένα περίεργος»).

Περιγραφή:

Ζητάμε από τους μαθητές να φανταστούν ότι φτιάχνουν το προφίλ τους για έναν ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης. Εξηγούμε ότι οι κανόνες του ιστότοπου έχουν αλλάξει και ότι πρέπει να φτιάξουν το προφίλ τους, χρησιμοποιώντας μόνο τρεις λέξεις που να τους περιγράφουν. Πρέπει να σκεφτούν λέξεις που περιγράφουν όχι μόνο την εμφάνιση ή την προσωπικότητά τους, αλλά και που σχετίζονται με άλλους παράγοντες, όπως οι πεποιθήσεις τους, οι διάφορες κοινότητες στις οποίες ανήκουν και από όπου προέρχονται. Ρωτάμε, εάν θέλει κάποιος να μοιραστεί το προφίλ του με τους άλλους.

Ερωτήσεις για συζήτηση

1. Από πού προέρχεται η ταυτότητα; Είναι κάποιος στην τάξη ακριβώς ίδιος με τους υπόλοιπους; Είναι αποδεκτό να είσαι διαφορετικός; Ποιοι είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν την ταυτότητα ενός ατόμου; (πεποιθήσεις, ενδιαφέροντα, φύλο, φυλή, τόπος κατοικίας, οικογένεια, αξίες κ.λπ.).
2. Διαβάζουμε την ταυτότητα των διασήμων που έχουμε προετοιμάσει, χωρίς να δείξουμε στα παιδιά τη φωτογραφία τους ή να πούμε το όνομά τους. Αν οι μαθητές ακούσουν ένα χαρακτηριστικό που έχουν κοινό με το πρόσωπο της ταυτότητας, πρέπει να σηκώσουν το χέρι τους. Συνεχίζουμε έως ότου όλοι ή σχεδόν όλοι οι μαθητές σηκώσουν τα χέρια τους. Έπειτα αποκαλύπτουμε την ταυτότητα των προσώπων στις κάρτες. Συνοψίζοντας εξηγούμε ότι, παρόλο που οι άνθρωποι παρουσιάζουν πολλές διαφορές όσον αφορά τη θρησκεία, την ηλικία, την κουλτούρα, τις ικανότητες κ.λπ., έχουν και πολλά κοινά χαρακτηριστικά. Μεταξύ των ανθρώπων υπάρχουν και ομοιότητες και διαφορές.
3. Η χώρα σου ή η πόλη σου ή το σχολείο σου χαρακτηρίζονται από μεγάλη «ποικιλομορφία». Τι σημαίνει αυτό; Ανταλλάσσουμε ιδέες στην τάξη. Συζητάμε σε μικρές ομάδες για τα οφέλη και τις προκλήσεις του να ζει κανείς σε ποικιλόμορφη κοινωνία ή να φοιτά σε ποικιλόμορφο σχολείο. Επισημαίνουμε ότι όταν ζούμε σε μια ποικιλόμορφη κοινωνία έχουμε πολλά οφέλη αλλά και προκλήσεις. Εξηγούμε ότι θα συζητήσουμε αργότερα για τις προκλήσεις.
4. Παρόλο που είμαστε διαφορετικοί, έχουμε όλοι κάτι κοινό μεταξύ μας. Στη συνέχεια ρωτάμε την τάξη ποιο είναι αυτό. Το κοινό μας σημείο είναι ότι είμαστε όλοι άνθρωποι. Έχουμε όλοι ανθρώπινα δικαιώματα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα βασίζονται σε ένα σύνολο αξιών. Έπειτα διερευνούμε τις αξίες μας και εξετάζουμε εάν μπορούμε να καταρτίσουμε ένα σύνολο αξιών που μπορούμε να μοιραστούμε ως τάξη.
5. Δίνουμε τις παρακάτω αξίες με την επεξήγησή τους στους μαθητές. Ζητάμε από τον καθέ-

να να διαλέξει εννέα αξίες που θεωρεί πιο σημαντικές για αυτόν. Τονίζουμε ότι αν οι ίδιοι πιστεύουν σε μια αξία που δεν υπάρχει στη λίστα μπορούν να την προσθέσουν. Δημιουργούμε μικρές ομάδες μαθητών και τους ζητάμε να φτιάξουν μια κοινή λίστα από εννέα αξίες που θεωρούν ότι είναι πιο σημαντικές. Ζητάμε από κάθε ομάδα να μας πει τις τρεις πιο σημαντικές αξίες και τις γράφουμε στον πίνακα. Συζητάμε το λόγο για τον οποίο τις επέλεξαν.

6. Γράφουμε σε ένα χαρτόνι τις αξίες που οι μαθητές αποφάσισαν να χαρακτηρίσουν ως αξίες της τάξης. Ζητάμε από κάθε μαθητή να υπογράψει το χαρτόνι ως ένδειξη συμφωνίας για την τήρηση και την προώθηση αυτών των αξιών.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τις ακόλουθες αξίες:

«**Υλισμός:** Οικονομική επιτυχία, να κερδίζεις χρήματα»

«**Ειρήνη:** Επίλυση διαφορών χωρίς τη χρήση βίας»

«**Διαίευσήνη:** Δίκαιη αντιμετώπιση των ανθρώπων»

«**Αξιοπιστία:** Τήρηση υποσχέσεων»

«**Ισότητα:** Ιστική αντιμετώπιση των ανθρώπων, ανεξαρτήτως του ποιοι είναι»

«**Ανταγωνιστικότητα:** Να είσαι ο καλύτερος»

«**Φιλοδοξία:** Να προσπαθείς να αξιοποιείς όλες σου τις δυνατότητες»

«**Ελευθερία:** Ελευθερία επιλογής να είμαστε όποιοι θέλουμε, ελευθερία λόγου»

«**Ανοχή:** Σεβασμός απέναντι στους άλλους. Σεβασμός των απόψεων και του τρόπου ζωής των άλλων»

«**Εντιμότητα:** Να λέμε πάντα αλήθεια»

«**Προστασία του περιβάλλοντος:** Να σεβόμαστε το περιβάλλον σε κάθε μας πράξη»

«**Συμπόνια:** Ενδιαφέρον για τους άλλους»

«**Γενναιοδωρία:** Να προσφέρουμε στους άλλους»